

Referindu-ne la datele studiului calitativ putem afirma că, majoritatea mămicilor intervievate au întâmpinat dificultăți în accesarea serviciilor de urgențe medicale pediatrice. Aici putem menționa timpul de așteptare în UPU-uri sau a echipelor de serviciu AMU, însă cel mai mare impediment a fost frica și reticența părinților de a contracta infecția COVID-19 din interiorul instituției medicale.

Concluzii: În perioada pandemiei, accesibilitatea serviciilor pediatrice urgente a fost limitată. Rezultatele cercetării au demonstrat că, frica de infectare cu COVID-19 a determinat refuzul spitalizării, iar adresările tardive au dus la agravarea stării copiilor și apariția complicațiilor. Înțelegerea fricii și a anxietății părinților privind infectarea copiilor cu COVID-19 este crucială. Stigmatizarea pacienților testați pozitiv cu COVID-19 a avut, de asemenea, un impact negativ asupra deciziilor luate de părinți și a contribuit la scăderea utilizării serviciilor de urgență pediatrice. Pentru a aborda aceste probleme, este necesară o comunicare eficientă între părinți și personalul medical, oferindu-se informații și recomandări adecvate privind siguranța și îngrijirea copiilor în timpul pandemiei.

Cuvinte cheie: *accesibilitate, urgență pediatrică, asistență medicală, pandemie, COVID-19, copii.*

PERCEPEREA IMPACTULUI URGENTELOR ASUPRA BUNĂSTĂRII PSIHO-EMOȚIONALE A TINERILOR ADULȚI DIN REPUBLICA MOLDOVA

Roman COREȚCHI

Valentin MÎȚA

Scopul: Evaluarea impactului perceput de către tinerii adulți asupra bunăstării psiho-emoționale în timpul urgențelor pentru elaborarea unui set de recomandări de susținere a tinerilor adulți în condiții de urgențe.

Obiective: Analiza studiilor și practicilor internaționale privind perceperea impactului asupra bunăstării psiho-emoționale a adulților tineri; evaluarea percepției în rândul adulților tineri privind bunăstarea lor psiho-emoțională în perioada urgențelor; analiza opiniei specialiștilor din domeniul asistenței psihologice privind impactul urgențelor asupra bunăstării psiho-emoționale a adulților tineri; elaborarea recomandărilor de susținere a adulților tineri în condiții de urgențe.

Materiale și metode: Tipul de studiu – mixt, cantitativ-calitativ, descriptiv, transversal. Partea cantitativă efectuată prin chestionarea a 639 de persoane cu vârsta de la 25 până la 45 de ani (adulți tineri), cetățeni ai Republicii Moldova, chestionarul a fost distribuit on-line (40% respondenți) în *Google forms* și prin anchetare fizică (60% respondenți), folosind metoda de eșantionare aleatorie simplă pentru a selecta numărul de chestionare aplicate pentru toate regiunile Republicii Moldova (nord, centru, sud și mun. Chișinău). Partea calitativă a fost realizată prin organizarea a 13 interviuri în profunzime cu specialiștii în domeniul asistenței psihologice din centrele comunitare de sănătate mintală din diferite regiuni ale Republicii Moldova. Perioada efectuării studiului: decembrie 2022-aprilie 2023. *Metodele studiului* – istorică, sociologică, epidemiologică, observațională, descriptivă, analitică, biostatistică.

Rezultatele obținute: Actualmente, populația Republicii Moldova se confruntă cu o criză fără precedent, adițional problemelor economice, de sănătate, sociale, de migrație și dezvoltare în general. Persistă povara problemelor condiționate de pandemia Covid-19, războiul din Ucraina, criza refugiaților, criza energetică și nivelul extrem de înalt al inflației. Impactul urgențelor asupra bunăstării psiho-emoționale a tinerilor adulți din Republica Moldova a fost analizat prin prisma factorilor care au fost impuși de pandemia Covid-19, războiul din Ucraina, criza energetică și inflația din țară. Pentru a estima starea psiho-emoțională a participanților la cercetare, a fost aplicată scala privind satisfacția față de viață (SWLS), scala de auto-evaluare pentru anxietate și depresie (HADS) și auto-evaluarea gradului de mulțumire față de diferite aspecte ale vieții. Rezultatele cercetării arată că doar 46,3% (42,5-50,2%) dintre respondenți se declară mulțumiți de viață. S-au stabilit diferențe semnificative din punct de vedere statistic și o corelație puternică ($p < 0,01$) privind nivelul de satisfacție de viață și venitul lunar al familiei. Satisfacția redusă în rândul adulților tineri este condiționată de situația materială și posibilitățile de viitor. Rezultatele studiului denotă prezența anxietății și a depresiei în 51,3% și, respectiv, 50,5%. Respondenții de gen feminin sunt mai afectați de anxietate (62,3%), iar grupul adulților tineri cu trei și mai mulți copii suferă mai des de anxietate (70,5%) și de depresie (67,2%). Respondenții în familia cărora sunt prezente persoane cu dizabilități sunt afectați de depresie și anxietate în 62,3% cazuri. Gradul de afectare psiho-emoțională a adulților tineri în funcție de factorul de criză denotă că se consideră afectați mult și foarte mult de inflație (73%), de criza energetică (67%), războiul din Ucraina (60%) și din motivul pandemiei Covid-19 (50%). S-a demonstrat că nivelul afectării psiho-emoționale a adulților tineri crește odată cu frecvența consultării știrilor despre urgențe. Persoanele care consultă știrile despre urgențe zilnic sunt afectați în proporție de peste 90%, comparativ cu 64,2% pentru consultarea lunară a știrilor și 38,9% afectați în rândul respondenților care nu sunt interesați de astfel de știri. Ponderea respondenților care au simțit nevoia de ajutor în perioada urgențelor constituie 83%, rata celor care au solicitat ajutor fiind de 59%, deci fiecare al patrulea adult tânăr având nevoie de ajutor, nu l-a solicitat de la nimeni și 28% nu a primit niciun suport în perioada urgențelor. Peste 50% din respondenți au avut nevoie de susținere morală și suport financiar. Rezultatele părții calitative a studiului confirmă că criza a influențat foarte mult bunăstarea psiho-emoțională a tinerilor adulți, acest fenomen este confirmat și prin creșterea adresabilității tinerilor la consultații profesionale în ultimii ani. Psihologii consideră că crizele actuale vor avea un impact nefast asupra populației și, în special, asupra tinerilor adulți în viitor.

Concluzii: Nivelul afectării psiho-emoționale în rândul adulților tineri din Republica Moldova este îngrijorător. Factorii prioritari care au condiționat afectarea stării psiho-emoționale în rândul adulților tineri sunt: pandemia Covid-19, războiul din Ucraina, criza energetică și inflația extrem de mare. Există o necesitate stringentă de a fortifica capacitățile instituționale și comunitare pentru asigurarea suportului social și psihologic complex, în special pentru grupuri cu nivel de vulnerabilitate sporit.

Cuvinte cheie: *tineri, afectare psiho-emoțională, situație de criză, depresie, anxietate.*